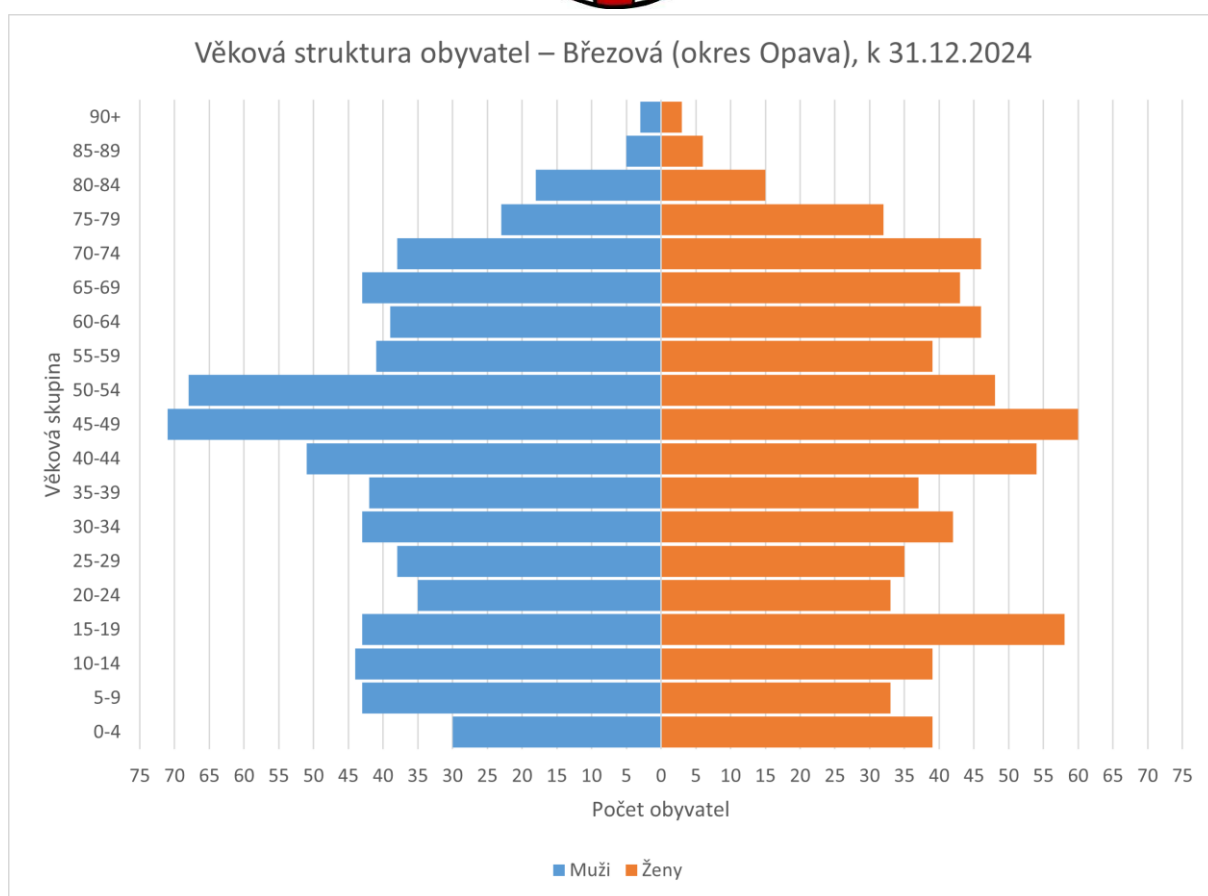
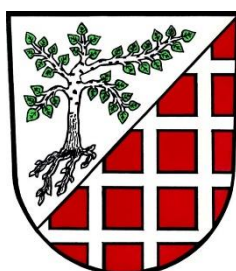

Demografická analýza

Březová

Zdroj dat pro graf věkové struktury: ČSÚ

Autor analýzy: Mgr. Václav Kocur, Místní akční skupina Opavsko, 2026

1. Základní demografický profil obce

Březová se v posledních letech pohybuje spíše ve „stabilní až mírně růstové“ trajektorii. Ke 31. 12. 2024 má 1 426 obyvatel s velmi vyrovnaným počtem mužů (718) a žen (708).

Ve srovnání s rokem 2010 (1 398 obyvatel) obec do roku 2024 mírně narostla (cca +2 %). Růst se v posledních letech (2010–2024) opíral o kombinaci migrace i přirozené obnovy: v součtu období obec získala kladné migrační saldo (o 24 více přistěhovalých než vystěhovalých) i kladný přirozený přírůstek (o 37 více narozených než zemřelých).

Tabulka 1: Přirozený a migrační pohyb obyvatelstva v obci Březová v letech 2014–2024

Rok	Celkový přírůstek/úbytek	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Počet obyvatel
2010	12	15	10	25	18	1 398
2011	9	16	10	29	26	1 391
2012	-7	12	10	20	29	1 384
2013	-6	15	12	16	25	1 378
2014	-3	14	11	27	33	1 375
2015	14	18	4	20	20	1 389
2016	-12	12	10	22	36	1 377
2017	-4	13	5	20	32	1 373
2018	18	13	17	42	20	1 391
2019	-16	19	17	15	33	1 375
2020	9	13	17	39	26	1 384
2021	7	12	15	40	30	1 386
2022	28	14	11	46	21	1 414
2023	-8	10	11	28	35	1 406
2024	20	12	11	34	15	1 426
Celkem	61	208	171	423	399	

Zdroj: ČSÚ, data k 31.12. daného roku. **Poznámka:** Součet ročních přírůstků v tabulce se nemusí přesně shodovat s celkovým rozdílem počtu obyvatel. Je to způsobeno tím, že v letech 2011 a 2021 proběhlo **Sčítání lidu**, které data „narovnálo“ podle skutečnosti (např. vyřadilo lidi, kteří v obci už reálně nebydleli, ale zapomněli se odhlásit).

2. Věková struktura – co ukazuje věková pyramida

Březová je stabilní obec se zřetelným náběhem na stárnutí (viz demografická pyramida na úvodní straně).

Nejsilnější část populace tvoří lidé ve věku kolem 40–54 let (nejvýrazněji 45–49 a 50–54). Jde o věk, kdy lidé typicky táhnou místní spolky, komunitní život, školní a volnočasové aktivity dětí.

Současně ale platí, že dětí je méně než seniorů: ve věku 0–14 let žije v Březové 228 dětí, zatímco osob ve věku 65+ je 275. Index stárí je 120,61, tedy na 100 dětí připadá zhruba

121 seniorů. Obec je tudíž již ve fázi populačního stárnutí. Ačkoliv je to v rámci SO ORP Vítkov nadmíru pozitivní hodnota, ve srovnání s venkovskou částí SO ORP Opava (průměrně 115 seniorů na 100 dětí) už je tato hodnota mírně nadprůměrná.

Slabší jsou také ročníky mladých dospělých (20–29 let), což souhlasí s celorepublikovým trendem.

3. Vzdelanost a rozvoj bydlení

Vzdelanost

Obec vykazuje pozitivní trend v nárůstu vzdělanosti. Podíl osob s vysokoškolským vzděláním vzrostl ze 7,27 % v roce 2011 na 10,80 % v roce 2021. To je mírně nadprůměrný stav v rámci SO ORP Vítkov.

Rozvoj bydlení

- **Dynamika obydleného fondu:** Březová zaznamenala mezi lety 2011 a 2021 největší absolutní i nejvyšší relativní nárůst počtu obvykle obydlených bytů v celém správním obvodu, a to o 8,33 % (přírůstek 26 jednotek). To indikuje vysokou atraktivitu pro trvalé bydlení.
- **Nová výstavba:** V období 2019–2023 bylo dokončeno 13 bytů, což představuje intenzitu **1,85 bytu ročně na 1 000 obyvatel**, což je hodnota mírně vyšší než průměr SO ORP Vítkov.
- **Obydlenost domů:** V Březové se v roce 2021 nacházelo 58 neobydlených domů¹, což je necelých 15 % celkového počtu domů. V rámci SO ORP Vítkov je to nejnižší hodnota.

4. Ekonomické a hospodářské podmínky

- **Nezaměstnanost:** Podíl nezaměstnaných osob v roce 2023 činil 3,62 %, což je hodnota výrazně nižší než průměr SO ORP Vítkov (7,67 %).
- **Podnikatelská aktivita:** Navzdory nízké nezaměstnanosti je míra podnikatelské aktivity slabá. Činí pouze 124,5 podnikatelů na 1 000 obyvatel, což je nižší hodnota, než je průměr SO ORP Vítkov (129,7).

5. Interpretace současného stavu

Demografická situace Březové je v současnosti stabilní. Obec si dlouhodobě udržuje vyrovnaný počet obyvatel a v posledních letech jej dokáže i mírně zvyšovat, především díky kombinaci přistěhování a přirozené obnovy.

¹ V praxi jde často o objekty využívané k rekreaci (chalupy) nebo o starší domy ve špatném technickém stavu, které majitelé zatím nechtějí prodat nebo mají nereálná cenová očekávání.

Hlavní oporou obce je silná střední generace, která dnes zajišťuje ekonomické fungování i komunitní život. Zároveň však dochází k postupnému stárnutí populace, což do budoucna zvyšuje význam podpory mladších rodin a přípravy na růst seniorské složky.

Pozitivně vyznívá vývoj v oblasti bydlení, kde Březová patří k nejúspěšnějším obcím správního obvodu, i nízká nezaměstnanost. Celkově má obec dobré výchozí podmínky pro udržitelný rozvoj, pokud se podaří navázat na současnou stabilitu a včas reagovat na demografické změny.

6. Očekávaný vývoj obyvatelstva

Za 10 let (cca 2035)

- **Děti a školství:** Pokud se neudrží mladé rodiny, může se projevit kolísání počtu dětí (hůř se plánují kapacity školy a kroužky).
- **Ekonomicky aktivní:** dnešní nejsilnější skupiny obyvatel ve věku 45–54 let budou ve věku 55–64. Obec bude mít hodně lidí „na vrcholu“ zkušeností, ale začne narůstat význam zdravotní prevence, dostupnosti dopravy a flexibility práce (dojíždění je ve vyšším věku citlivější, proto je dobré, když mají lidé možnost pracovat blízko bydliště).
- **Senioři a sociální oblast:** věkové skupiny 55–64 jsou nyní mírně početně slabší než věkové skupiny 65–74. Celkový počet seniorů bude pravděpodobně spíše stagnovat. Podíl seniorů na celkovém počtu obyvatel se však pravděpodobně zvýší a zároveň seniorská část populace mírně zestárne. Zvýší se počet osob ve věku 75+. V praxi to povede k vyšší poptávce po dopravní dostupnosti, terénních službách a základní zdravotní péči v dojezdu.
- **Komunitní a spolkový život:** zatím bude stále silný – obec bude mít hodně „tahounů“ v předdůchodovém věku, ale bude potřeba víc zapojovat mladší rodiče, aby nevznikala závislost na jedné generaci.

Za 20 let (cca 2045)

- **Děti a školství:** rozhodující bude, jestli se podaří udržet stabilní přísun mladších rodin. Bez toho hrozí, že obec začne demograficky přecházet do stárnoucího režimu.
- **Ekonomicky aktivní:** silné věkové skupiny 45–54 let se posunou do věku 65–74 let – dojde k odchodu velké části dnešní opory obce do důchodu. V praxi to může snížit počet lidí, kteří nesou organizaci akcí, spolků a veřejných aktivit.

- **Senioři a sociální oblast:** nárůst seniorů bude citelný, poroste potřeba pečovatelských služeb, bezbariérovosti a podpory domácí péče. Naroste potřeba flexibilní dopravy typu senior taxi.
- **Komunitní a spolkový život:** pokud neproběhne generační výměna, hrozí únava aktivních občanů – menší počet aktivních lidí bude přetížený a část aktivit se může omezovat.

Za 30 let (cca 2055)

- **Děti a školství:** bez dlouhodobé atraktivity pro rodiny se Březová může posunout do režimu obce s převahou starších obyvatel a slabšími dětskými ročníky.
- **Ekonomicky aktivní:** klíčová bude velikost generací 25–44 v průběhu příštích desetiletí. Pokud budou slabé, zmenší se pracovní síla a poroste riziko „rezidenční obce“ bez dostatečného místního komunitního a ekonomického života. Březová by se mohla stát místem, kde se bydlí, ale většina života se bude odehrávat jinde.
- **Senioři a sociální oblast:** velmi pravděpodobně poroste podíl 80+ (dnes jsou nejvyšší věkové skupiny početně slabší, ale v čase se to může změnit nástupem silných věkových skupin). To znamená potřebu dlouhodobé péče, podpory pečujících rodin a krizové připravenosti (zde jde o to, aby obec nemusela každou vážnou situaci u velmi starého člověka řešit narychlo a improvizovaně, ale měla předem promyšlené, koho kontaktovat a jak pomoc zajistit).
- **Komunitní a spolkový život:** buď se podaří stabilní předávání rolí mladším, nebo se část komunitních funkcí ztenčí.

7. Hlavní rizika a hrozby

- **Skokové stárnutí silných věkových skupin 45–54 let:** dnes drží obec „v kondici“, ale za 10–20 let významně navýší počet seniorů a tlak na služby.
- **Slabší ročníky mladých dospělých:** pokud dlouhodobě nepřichází lidé ve věku 20–35 let, obci chybí budoucí rodiče, pracovní síla i budoucí spolkoví lídři.
- **Kolísání ročníků a citlivost na výkyvy:** i u obce velikosti Březové se projeví, když se v některých letech přistěhuje/odstěhuje víc domácností (v datech jsou vidět roky s výraznými výkyvy celkového přírůstku).
- **Růst nároků na dostupnost služeb:** s vyšším počtem seniorů poroste význam dopravy, terénních služeb, bezbariérovosti a dostupné zdravotní péče v okolí.
- **Riziko „přetížení komunitních tahounů“:** pokud se nepodaří vychovat/integrovat novou generaci organizátorů, aktivita obce může postupně slábnout.

8. Doporučení pro obec

Politická / strategická

- **Stanovit demografický cíl:** udržet a přitahovat domácnosti v produktivním věku (zejména věkové skupiny 25–44 let) a současně se připravit na růst seniorské složky. To znamená posuzovat klíčová rozhodnutí (bydlení, veřejný prostor, doprava) optikou věkové struktury.
- **Plán pro stárnutí obyvatelstva (10–20 let dopředu):** včas si zmapovat, jaké služby budou potřeba (doprava k lékaři, terénní péče, bezbariérové úpravy, krizové kontakty pro osamělé seniory).
- **Posilovat návrat mladých:** cílit na to, aby se mladí po škole měli kam vrátet (bydlení, nabídka zázemí pro podnikání/práci, komunitní vazby).

Ekonomická / bytová

- **Udržet nabídku bydlení pro rodiny:** i když se v obci byty dokončují (v letech 2013–2023 bylo dokončeno 25 bytů), je potřeba hlídat, aby nabídka odpovídala mladším domácnostem. To znamená soustředit se také na menší a cenově dostupné formy bydlení (stavební parcely, menší domy, byty, rekonstrukce), které jsou dosažitelné pro mladé rodiny a umožní jim v obci začít bydlet teď, ne až v pozdější fázi života.
- **Podpora menších a dostupných forem bydlení pro seniory:** postupně připravovat segment pro seniory (malometrážní bezbariérové byty / bydlení v dostupné poloze), aby lidé nemuseli odcházet z obce ve chvíli, kdy už nezvládnou velký dům.
- **Pracovní flexibilita a dojíždka:** protože významná část obyvatel bude do budoucna v předdůchodovém věku, má smysl podporovat podmínky pro pohodlnější dojíždění a lokální mikroslužby – řemesla, péče, drobné služby – které starším lidem umožní pracovat blíž domovu bez nadměrné zátěže.

Sociální / komunitní

- **Generační výměna ve spolcích:** cíleně zapojovat mladší rodiče a mladé dospělé do organizace akcí (nečekat, až „to někdo převezme“). Pomáhá jasné rozdělení malých rolí, ne velké funkce pro pár lidí.
- **Mezigenerační programy:** společné aktivity dětí a seniorů (řemesla, tradice, brigády, komunitní akce) – snižuje to osamělost a posiluje místní identitu.
- **Příprava na růst seniorské poptávky:** rozvíjet sousedskou výpomoc (doprava, nákupy), zlepšovat bezbariérovost klíčových míst a mít přehled o návazných službách v dojezdu. Plánovat flexibilní dopravu typu senior taxi.

9. Závěr

Březová patří mezi obce, které si i v demograficky náročném prostředí regionu vedou stabilně a v řadě ohledů až vynikajícím způsobem. V poslední dekádě se jí daří udržet počet obyvatel a mírně jej zvyšovat, a to díky kombinaci stěhování i stále funkční přirozené obnovy. V kontextu Vítkovska, kde řada obcí obyvatel dlouhodobě ztrácí, jde o výrazně nadprůměrný výsledek.

Silnou stránkou obce je kvalitní lidský kapitál a silná střední generace, která dnes tvoří ekonomickou, organizační i komunitní oporu Březové. Právě tato skupina stojí za spolkovým i společenským životem obce. Pozitivní je také růst vzdělanosti obyvatel a špičkový výsledek v rozvoji obydlého bytového fondu v rámci SO ORP Vítkov, který potvrzuje vysokou atraktivitu obce pro trvalé bydlení.

Dalším stabilizačním faktorem je nízká nezaměstnanost, svědčící o dobré ekonomické situaci obyvatel a jejich schopnosti uplatnění na trhu práce. Přestože většina pracovních příležitostí leží mimo obec, Březová funguje jako kvalitní a stabilní zázemí pro pracující domácnosti.

Do budoucna bude obec čelit postupnému stárnutí populace, její výchozí pozice je však velmi dobrá. Březová má čas i kapacitu se na tyto změny připravit a cílenými kroky podpořit mladší domácnosti i kvalitu života seniorů. Obec má velmi dobré předpoklady zůstat živou, funkční a soudržnou komunitou i v dlouhodobém horizontu.